

مدل‌سازی صفحه‌ای محیط‌های داخلی با استفاده از تصاویر RGB-D

* مقداد پاکنژاد و مهدی رضائیان

گروه مهندسی کامپیوتر، دانشگاه یزد، یزد، ایران

چکیده

در رباتیک و به طور خاص برای ساخت نقشه‌های سه بعدی از محیط‌های داخلی، تفسیر تصاویر RGB-D به مسئله مهمی تبدیل شده است. در این مقاله جهت کاهش حجم داده‌ها و تسريع ساخت نقشه سه بعدی، تصاویر عمق به ابرهای نقطه‌ای تبدیل و سپس آن‌ها بر مبنای صفحات تصویر قطعه‌بندی می‌شوند. پس از برازش مدل صفحه‌ای متناظر با هر قطعه، تعداد مشخصی از نقاط روی صفحات تولید و سپس با اجرای الگوریتم تکراری نزدیک ترین نقطه (ICP) روی این نقاط، ماتریس‌های دوران و انتقال بین هر دو فریم تخمین زده و تصویر تشییت می‌شود. نتایج نشان می‌دهد که روش ارائه شده، به طور متوسط سرعت را در صورت استفاده از فریم‌های متوالی ۵۵ درصد و در صورت استفاده از فریم‌های غیرمتوالی ۹۱ درصد افزایش می‌دهد. روش پیشنهادی می‌تواند منجر به کاهش حجم محاسبات در مسئله مکان‌یابی و تهیه نقشه همزمان (SLAM) شود.

واژگان کلیدی: مسئله تهیه نقشه، تصاویر RGB-D، حس‌گر کینکت.

Indoor Planar Modeling Using RGB-D Images

Mehdad Paknezhad & Mehdi Rezaeian*

Dept. of Computer Engineering, Yazd University, Yazd, Iran

Abstract

In robotic applications and especially 3D map generation of indoor environments, analyzing RGB-D images have become a key problem. The mapping problem is one of the most important problems in creating autonomous mobile robots. Autonomous mobile robots are used in mine excavation, rescue missions in collapsed buildings and even planets' exploration. Furthermore, indoor mapping is beneficial in finding and rescuing missions. With recent advances, mobile robots are used in hazardous missions such as radioactive areas or collapsing buildings. Having the environment's map beforehand can boost efficiency and effectiveness of the mission. In order to digitize the environment, several 3D scans are needed. However, these scans should be merged according to a global coordination system to create a correct, consistent model. This process is called image registration. If the robot with 3D scanner is able to accurately localize itself, the registration can be done directly by robots pose. However, due to imprecise robot sensors, self-localization is error prone. Therefore, the geometric structure of overlapping 3D scans is considered. In order to registering various points sets, Iterative Closest Point (ICP) algorithm is used. ICP is the most common approach to align point clouds in two consecutive image frames. This algorithm uses a point to point approach. RGB and depth images which are captured by Kinect are used in this study. In order to reducing data points and performing faster 3D map creation, depth images are converted to point clouds and then segmentation is done according to image planes. For this purpose RGB images are segmented by region growing segmentation algorithm. In this algorithm, the image was initially over segmented. This algorithm uses stack data structure and Euclidean distance in Lab color space to segment the image. Euclidean distance in Lab color space describes the resemblance of two colors to each other. In this algorithm, the aim is to label each pixel to a segment. To this end, each unlabeled pixels Euclidean distance to its neighboring mean color is checked to be within a threshold. For over-segmentation, if the distance satisfies the smaller threshold, the more pixels will be merged to the segment. Afterwards a plane was fit to each segment. After segmentation, each segment should be represented by a plane. Eventually, the segments were merged based on the product of normal vectors and plane fitting error criteria. After segmentation, planes were fit to the new segments again. A given number of points were generated on the plane. ICP algorithm was executed on these points and transfer and rotation

* Corresponding author

نویسنده عهده‌دار مکاتبات

matrices were obtained. Generating points on the plane results in fewer points. Therefore, the points were reduced and algorithms performance was increased. The results show that the proposed method increases the speed up to 55 and 91 percent in consecutive and non-consecutive frames on average, respectively.

Keywords: Mapping Problem, RGB-D Images, Kinect sensor.

استخراج عمق از داده‌های دوربین به‌نهایی به‌ویژه در محیط‌های داخلی با مناطق تاریک یا کمبافت دشوار است. دوربین‌های RGB-D نوعی سامانه حسی هستند که تصاویر RGB را همراه با اطلاعات عمق هر پیکسل دریافت می‌کنند. میکروسافت کینکت نوعی حس‌گر RGB-D است که برای ایجاد نقشه‌های سه‌بعدی از محیط‌های داخلی مناسب است؛ زیرا می‌تواند تصاویر RGB را با دقت 640×480 و عمق را با 30 فریم در ثانیه به‌دست آورد [4].

به‌تازگی چند مجموعه داده^۳ کینکت معرفی شده‌اند. بیشتر مجموعه داده‌های مورد استفاده در قطعه‌بندی معنایی تصویر، اشیا را در مرکز تصاویر و تحت شرایط نور مناسب قرار می‌دهند؛ در حالی که نسخه دوم مجموعه داده عمق NYU، شامل صحنه‌های ادارت، مغازه‌ها، اتاق‌های خانه‌هایی است که بسیاری از اشیا روش‌نایی یکنواخت دارند [5]. مجموعه داده NYU-v2، بزرگ‌تر و متنوع‌تر از مجموعه داده‌های موجود معرفی شده است. این مجموعه داده $407,024$ تصویر RGB با پسوند $.RGB-D$ شامل طیف گسترده‌ای از ساختمان‌های تجاری و مسکونی در سه شهر مختلف ایالات متحده، است [6]. شکل‌های (۱) و (۲) به ترتیب تصویر RGB و تصویر عمق خروجی کینکت از یکی از مجموعه داده‌های NYU-v2 را نشان می‌دهند.

(شکل-۱): تصویر رنگی خروجی کینکت از مجموعه داده NYU
(Figure-1): Kinects color image. From NYU dataset.

^۳ Dataset

۱- مقدمه

تهیه نقشه رباتیک به مسئله به‌دست آوردن مدل مکانی از محیط فیزیکی از طریق ربات‌های متحرک گفته می‌شود. به‌طور معمول نقشه‌ها برای ناوبری ربات (به عنوان مثال، مکان‌یابی) استفاده می‌شوند. برای به‌دست آوردن نقشه، ربات باید دارای حس‌گری که آن را قادر به درک جهان خارج می‌کند، باشد. به‌طور معمول حس‌گرهای دوربین، رادار، لمسی، قطب‌نما، سامانه موقعیت‌یابی سراسری^۱ (GPS) و محدوده یاب سونار، لیزر و مادون‌قرمز برای تهیه نقشه استفاده می‌شوند؛ با این حال، تمام این حس‌گرهای در معرض خطأ (نوفه اندازه‌گیری)، هستند [1].

ربات متحرک برای حرکت در محیط ناشناخته، نیاز به ساخت نقشه از محیط و مکان‌یابی خود در نقشه به صورت همزمان دارد که به آن مسئله مکان‌یابی و تهیه نقشه همزمان^۲ (SLAM) گفته می‌شود. در محیط‌های فضای باز، این مسئله توسط GPS با دقت خوبی قابل حل است؛ اما در محیط‌های داخلی و یا در مکان‌هایی که داده‌های GPS در دسترس یا به‌اندازه کافی قابل اعتماد نیستند، تخمین موقعیت ربات سخت می‌شود و می‌توان راه حل‌های دیگری جایگزین شوند [2].

به‌طور کلی مسئله تهیه نقشه به عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل در پیگیری ساخت ربات‌های متحرک خودمختار در نظر گرفته می‌شود. ساخت ربات‌های خودمختار در کاوش‌های داخل معادن و ساختمان‌های دچار حادثه شده و حتی کاوش بر روی سطح سیارات، مورد استفاده قرار می‌گیرند. وظیفه تهیه نقشه سه‌بعدی از محیط‌های داخلی در مأموریت‌های جستجو و نجات می‌تواند مفید باشد. در چند سال گذشته، ربات‌های جستجو و نجات توسعه یافته‌اند و در ساختمان نزدیک به فروپاشی یا محیط‌های دارای آلودگی رادیواکتیو استفاده می‌شوند. در دسترس بودن یک نقشه از این مناطق به‌طور چشم‌گیری بهره‌وری و اثربخشی این عملیات را می‌تواند بهبود دهد [3].

^۱ Global Positioning System

^۲ Simultaneous Localization and Mapping

فرآیند را تثبیت تصویر^۱ می‌گویند. اگر مکان یابی ربات توسط پویش گر سه بعدی دقیق باشد، تثبیت به طور مستقیم توسط موقعیت ربات می‌تواند انجام شود. با این حال، با توجه به این که حس گرهای ربات اغلب نادقيق هستند، مکان یابی ربات نادرست می‌شود. بنابراین ساختار هندسی پویش سه بعدی باهم تداخل دارند. از الگوریتم تکراری نزدیکترین نقطه^۲ (ICP) برای تثبیت مجموعه های نقاط استفاده می‌شود.

فرض کنید دو مجموعه نقطه سه بعدی مستقل $\widehat{M}$ با ابعاد N_m و $\widehat{D}$ با ابعاد N_d موجود باشد. در این الگوریتم تبدیل طوری پیدا می‌شود که ماتریس دوران R و بردار انتقال t تابع هزینه رابطه^(۳) را به کمینه رساند.

$$E(R, t) = \sum_{i=1}^{N_m} \sum_{j=1}^{N_d} \omega_{i,j} \| \widehat{\mathbf{m}}_i - (R \widehat{\mathbf{d}}_j + t) \|^2 \quad (3)$$

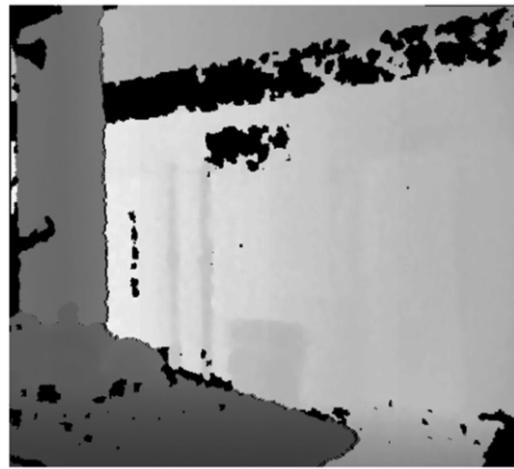
در فضا اگر i امین نقطه $\widehat{M}$ توصیفی مشابه با j امین نقطه $\widehat{D}$ داشته باشد، $\omega_{i,j}$ یک و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود. در رابطه^(۳)، $\widehat{\mathbf{m}}_i$ نقطه i ام از مجموعه نقطه $\widehat{M}$ و $\widehat{\mathbf{d}}_j$ نقطه j ام از مجموعه نقاط $\widehat{D}$ است. در این الگوریتم دو چیز باید محاسبه شود: نخست، نقاط متناظر و دوم، تبدیل^(R, t) به طوری که بر اساس نقاط متناظر، $E(R, t)$ کمینه شود.

الگوریتم ICP به صورت تکراری نقاط متناظر را محاسبه می‌کند. در هر گام تکرار، الگوریتم نزدیکترین نقاط مانند نقاط متناظر را انتخاب و تبدیل^(R, t) را برای به کمینه رساندن رابطه^(۳) محاسبه می‌کند. بسل^۳ و همکارانش در [7] ثابت کردند که این روش در یک کمینه خاتمه می‌یابد. تمام گام‌های الگوریتم ICP خطای را کاهش می‌دهند. به عبارت دیگر رابطه^(۴) در تمام مراحل این الگوریتم برقرار است.

$$E_{i+1}(R, t) < E_i(R, t) \quad (4)$$

درنهایت، این الگوریتم رابطه^(۴) را کمینه و تعداد نقاط متناظر را بیشینه می‌کند^[8].

الگوریتم ICP از رویکرد نقطه به نقطه استفاده می‌کند و متداول‌ترین رویکرد برای ترازکردن ابرهای نقاطی سه بعدی از دو تصویر عمق متوالی است؛ اما این الگوریتم

(شکل-۲): تصویر عمق خروجی کینکت از مجموعه داده NYU

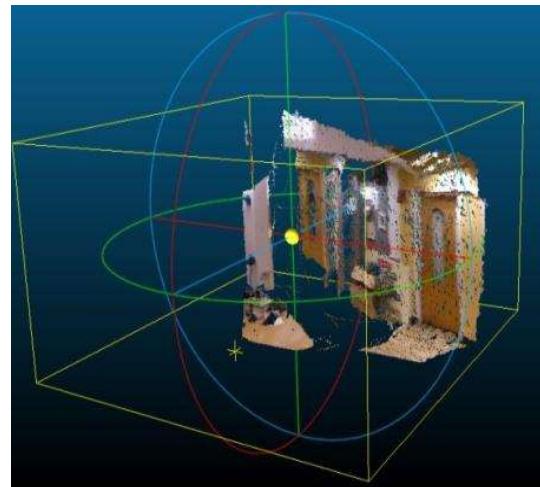
(Figure-2): Kinects depth image. From NYU dataset.

تصویر عمق گرفته شده توسط روابط^(۱) و^(۲) به ابر نقطه‌ای سه بعدی تبدیل می‌شود.

$$X = \frac{(u - u_0)Z}{f} \quad (1)$$

$$Y = \frac{(v - v_0)Z}{f} \quad (2)$$

در این روابط u و v سطر و ستون پیکسل و u_0 و v_0 پارامترهایی هستند که توسط دوربین تنظیم می‌شوند و Z این نقاط همان مقدار عمق تصویر گرفته شده توسط حس گر کینکت است. شکل^(۳) ابر نقطه‌ای به دست آمده از تصویر عمق به همراه رنگ پیکسل‌ها در تصویر RGB را نشان می‌دهد.

(شکل-۳): نمایش همزمان ابر نقطه‌ای و رنگ پیکسل‌ها

(Figure-3): Simultaneous display of point cloud and RGB pixels.

برای دیجیتال‌کردن محیط‌ها به پویش‌های متعدد سه بعدی نیاز است. برای ایجاد مدلی درست و سازگار، باید پویش در یک سامانه مختصات هماهنگ، ادغام شوند. این

¹ Image Registration

² Iterative Closest Point

³ Besl

نشان می‌دهد. به طور معمول روی کمان، اطلاعات نحوه حرکت از یک مکان به مکان دیگر نوشته می‌شود. به هر حال، همیشه تفاوت رویکردهای متريک و توپولوژيک مبهم است. به طور تقریبی تمام بخش‌ها در رویکردهای توپولوژيک، به اطلاعات هندسی تکیه می‌کنند. در عمل، نقشه‌های ایجاد شده از رویکرد متريک، نسبت به نقشه‌های ایجاد شده از رویکردهای توپولوژيک بهتر است؛ اما قدرت تفکیک و هزینه محاسباتی بالاتری نیز دارند [1].

به طور خاص، هدف، ساخت نقشه با استفاده از هر دو داده عمق و رنگ است. برخی از پژوهش‌گران، مانند [4] به منظور ساخت نقشه بر اساس حس‌گر RGB-D در مسئله SLAM، روش‌های مبتنی بر گراف را به دلیل ثبات آن در درازمدت اتخاذ کرده‌اند. برخی از این روش‌ها با استفاده از ویژگی‌های بصری مانند تبدیل ویژگی مقیاس ثابت^۹ (SIFT) و ویژگی‌های قدرتمند سرعت بالا^{۱۰} (SURF) داده‌های تصویر را برای بدست آوردن تبدیل اولیه^{۱۱} بین فریم‌های دوربین استخراج می‌کنند و سپس توسط الگوریتم ICP ابرهای نقطه‌ای اولیه را تطابق می‌دهند [4]. این روش‌ها تهیه نقشه سه‌بعدی متراکم را توسط میلیون‌ها نقطه از محیط ارائه می‌کنند. با توجه به هزینه محاسباتی بالا برای تطبیق داده‌های زیاد حس‌گر، پیاده‌سازی آن‌ها در زمان بلادرنگ بدون کمک گرفتن از منابع محاسبات موازی مانند واحد پردازش گر ترسیمی^{۱۲} (GPU) سخت است. به همین دلیل، روش‌های مختلفی برای کاهش ابعاد داده‌ها توسط استخراج ویژگی‌های هندسی از داده‌های حس‌گر خام پیشنهاد شده است [10].

اگرچه ابرنقطه‌ای سه‌بعدی برای تطبیق^{۱۳} فریم به فریم و بازسازی سه‌بعدی مناسب است، آن‌ها اطلاعات ارزشمند موجود در تصاویر را نادیده می‌گیرند. از سوی دیگر، دوربین‌های رنگی اطلاعات بصری را ثبت می‌کنند. بنابراین بهتر است از هر دو داده تصویر و عمق کمک گرفت [4]. استفاده از صفحه بهجای ابرنقطه‌ای خام، مزایای مختلفی از جمله کاهش داده، تطبیق و اجرای سریع^{۱۴} دارد. با این حال، برای مسئله مکان‌یابی و تهیه نقشه هم‌زمان

به طور معمول با مقداردهی اولیه بد پارامترهای تبدیل، منجر به بهینه محلی^۱ می‌شود. همچنین صفحات بزرگ مانند سقف یا دیوارها در تصاویر عمق، به تناسب نقاط سه‌بعدی تبدیل را به دست می‌آورند [9]. در این مقاله جهت افزایش سرعت ICP، صفحاتی از ابرهای نقطه‌ای استخراج می‌شوند.

در این مقاله دو هدف دنبال می‌شود. نخست، با برآذش^۲ صفحات از ابرنقطه‌ای به دست آمده از هر قطعه، حجم داده‌ها کاهش و ساخت نقشه سه‌بعدی تسريع شده است. علاوه بر این، در مرحله قطعه‌بندی، روشی بر اساس برآذش صفحه پیشنهاد شده است که ابتدا تصویر به قطعات زیادی تقسیم و سپس ادغام می‌شوند. همچنین، جهت استفاده هم‌زمان از ویژگی‌های رنگ و فاصله، تصاویر RGB و عمق به الگوریتم‌های خوش‌بندی داده می‌شوند تا تصویر، به قطعات مناسب‌تری تقسیم شود.

این مقاله در ۴ بخش به بررسی موضوع می‌پردازد. بخش دوم، کارهای انجام شده در مسئله تهیه نقشه را معرفی می‌کند. در بخش سوم روش پیشنهادی جهت افزایش سرعت تهیه مدل سه‌بعدی بیان می‌شود. در بخش چهارم به تجزیه و تحلیل خروجی‌های مدل پرداخته و در پایان در بخش پنجم خلاصه و نتیجه‌گیری ارائه می‌شود.

۲- کارهای انجام شده

پژوهش‌های تهیه نقشه، سابقه طولانی دارد. در دهه ۱۹۸۰ و اوایل دهه ۱۹۹۰، زمینه ساخت نقشه به طور عمده به رویکردهای متريک و توپولوژيک، تقسیم شد. نقشه متريک خواص هندسی محیط را می‌گیرد، در حالی که نقشه توپولوژیک اتصال مکان‌های مختلف را توصیف می‌کند. ارائه اولیه‌ای از رویکردهای متريک، الگوریتم ساخت نقشه مشبک اشغال شده^۳ الفس^۴ و مروک^۵ است. الگوریتم ساخت نقشه متريک دیگری توسط چتلاء^۶ و لمند^۷ ارائه شد که با استفاده از مجموعه‌ای از چندوجهی‌ها^۸ به توصیف هندسی محیط می‌پردازد. نقشه توپولوژیک، محیط را به عنوان فهرستی از مکان‌های مهمی که از طریق کمان به هم متصل می‌شوند،

^۱ Local Optimization

^۲ Fit

^۳ Occupancy Grid Mapping Algorithm

^۴ Elfes

^۵ Moravec

^۶ Chatila

^۷ Laumond

^۸ Polyhedra

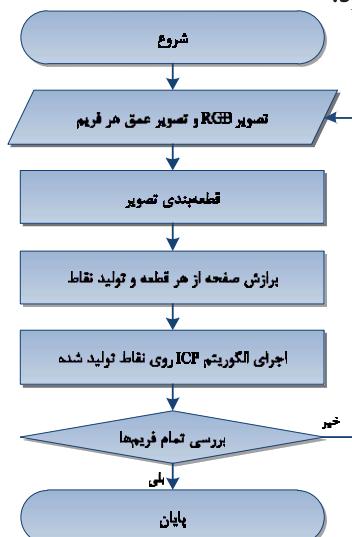
¹⁰ Planar¹¹ Markov Chain Monte Carlo¹² Flowchart¹³ Self Organization Map¹⁴ Fuzzy C-Mean

سال ۱۳۹۶ شماره ۳ پیاپی ۲۳

(RANSAC) سطوح مسطح^{۱۰} را پیدا می کنند. الگوریتم زمانی که هیچ داده بیشتری برای برازش وجود نداشته باشد، متوقف می شود. در [۱۳] از روش زنجیره مارکف مونت کارلو^{۱۱} برای مسائل قطعه بندی و بازسازی سطح استفاده می شود.

۳- روش پیشنهادی

شکل (۴) روند نمای^{۱۲} مراحل روش پیشنهادی را نشان می دهد که در ادامه هر مرحله با جزئیات بیشتری توضیح داده می شود.

(شکل-۴): روند نمای طرح کلی روش پیشنهادی
(Figure-4): Flowchart of proposed method

۱-۳- قطعه بندی تصویر

در این پژوهش برای قطعه بندی تصاویر RGB-D سه الگوریتم خوشه بندی K-Means [۱۶]، شبکه خود سازماندهی^{۱۳} (SOM) و خوشه بندی C میانگین فازی^{۱۴} (FCM) مورد بررسی قرار گرفته و نتیجه عملکرد آنها با الگوریتم قطعه بندی صفحه ای پیشنهادی مقایسه شدند.

۱-۱-۱- قطعه بندی تصاویر RGB-D با استفاده از الگوریتم های خوشه بندی

برای قطعه بندی با الگوریتم های خوشه بندی، ابتدا می بایست داده های نمونه را برای خوشه بندی آماده کرد. هر نمونه داده شش بعد دارد. به عبارت دیگر داده ها به صورت ماتریس $M \times N$ با $N=6$ و $M=\text{Cols} \times \text{Rows}$ است. هر ستون این ماتریس شامل مختصات x ، y و z و پیکسل، به دست آمده از تصویر عمق خروجی کینکت، و رنگ پیکسل در فضای RGB است و تعداد

به صورت برخط^۱، به استخراج سریع صفحات نیاز است. برخی از روش های پیشین استخراج صفحه مانند [۱۱] از بردارهای نرمال برای قطعه بندی نقاط استفاده می کنند؛ اما به دلیل جستجوی نزدیک ترین همسایه و تجزیه ماتریس کوواریانس محلی، بر محاسباتی زیادی دارد. پاپینگا^۲ و همکارانش در [۱۲] روش ناحیه در حال رشد سریع، پیشنهاد دادند. در روش آنها با هر بار اضافه شدن یک نقطه جدید به صفحه، مدل صفحه به روزرسانی می شود.

مسائل بازسازی سطح^۳ و قطعه بندی بیش از دو دهه به خوبی مورد مطالعه قرار گرفته اند. مسئله بازسازی سطح برای تصویر واحد، تصاویر متعدد، داده های استریو، داده های لیزر، داده های رنگ و عمق تثبیت شده^۴ و در همین اواخر داده های RGB-D مورد بررسی قرار گرفته است. از آنجایی که در بسیاری از کاربردهای دنیای واقعی از بازسازی سطح استفاده می شود، توجه مداوم پژوهش گران به این موضوع مهم جلب شده است. به تازگی، با معرفی حس گر کینکت کاربردهای متعددی در یک دوره زمانی به نسبه کوتاه پدید آمده است [۱۳].

در برخی از کارها مانند [۱۴] و [۱۵] فرض می کنند دوربین و لیزر تراز شده اند و از نشانه های هندسی و ظاهری استفاده می کنند. استرم^۵ و همکارانش در [۱۴] الگوریتم قطعه بندی بر اساس گراف^۶ را پیشنهاد دادند که رنگ و عمق گرفته شده توسط لیزر را ترکیب می کنند. اگرچه الگوریتم آنها، نشانه های رنگ و عمق را با شیوه ای ساده ترکیب کردند، اما از روش های قبلی که فقط از داده لیزر یا رنگ استفاده می کنند، پایدار تر بوده و با توجه به پیچیدگی محاسباتی کم آن در کاربردهای بلاذر نیز قابل استفاده است. تبلر^۷ و همکارانش در [۱۵] الگوریتمی پیشنهاد کردند که ابر نقطه ای سه بعدی و تصویر رنگی مرتبط با آن، گرفته شده توسط آرایه ای از دوربین ها و پویش گر فاصله یاب هوکیو^۸ نصب شده روی ربات انسان نمای PR2، را به عنوان ورودی می گیرد؛ سپس با استفاده از الگوریتم اجماع نمونه تصادفی^۹

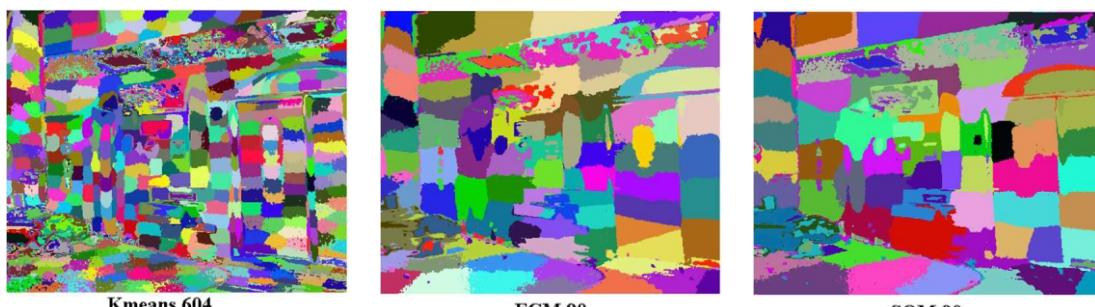
¹ Online² Poppinga³ Surface Reconstruction⁴ Registered⁵ Strom⁶ Graph Based Segmentation⁷ Taylor⁸ Hokuyo Range Scanner⁹ RANdom SAmple Consensus

منظور ماتریسی به ابعاد $K \times 3$ و با اعداد تصادفی در بازه [۲۵۵-۰] ایجاد و از آن برای مشخص کردن رنگ هر قطعه استفاده می شود. برای دست یابی به نتایج بهتر، ماتریس ورودی را در بازه صفر تا یک هنجار سازی کرده و ستون های مربوط به مختصات هندسی را در وزن ثابت بزرگ تر از یک ضرب کرده تا در خوش بندی، اهمیت موقعیت هندسی پیکسل نسبت به ویژگی رنگ آن، وزن بیشتری داشته باشد. شکل (۶) خروجی قطعه بندی با استفاده از الگوریتم های خوش بندی SOM، K-Means و FCM را نشان می دهد.

سطرهای این ماتریس برابر تعداد پیکسل های تصویر اولیه است؛ سپس ماتریس نمونه ها به عنوان ورودی به الگوریتم خوش بندی SOM با تعداد نرون مشخص و الگوریتم های خوش بندی K-Means و FCM با تعداد خوش (K) مشخص، داده می شود. خروجی الگوریتم ها، برداری است که دارای M برچسب با مقادیر $\{1, 2, \dots, k\}$ است که تعیین می کند هر پیکسل از ماتریس ورودی متعلق به کدام خوش است. بعد از به دست آوردن بردار خروجی، تصویری با رنگ های تصادفی که نشان دهنده قطعه ها است، می توان تولید کرد. برای این

(شکل-۵): تصویر در فضای رنگی Lab
(Figure-5): Image in Lab Color Spacepieces

(شکل-۶): خروجی قطعه بندی با استفاده از الگوریتم های خوش بندی SOM، K-Means و FCM (اعداد، تعداد قطعات را تعیین می کنند)
(Figure-6): segmentation output using the K-Means, SOM, and FCM clustering algorithms (Numbers determine the count of pieces)

قطعه بندی پیشنهادی

ابتدا توسط الگوریتم قطعه بندی پیشنهادی، تصویر به بخش های مختلف تقسیم می شود. روند نمای الگوریتم قطعه بندی در شکل (۷) نشان داده شده است. در الگوریتم قطعه بندی پیشنهادی از ساختمان داده پشته و فاصله اقلیدسی در فضای رنگی Lab تصویر، استفاده شده است. فاصله اقلیدسی در فضای رنگی Lab، میزان شباهت رنگ را بیان می کند که در شکل (۷) با حرف D_{Lab} نشان داده شده است. شکل (۵) تصویر در فضای رنگی Lab را نشان می دهد.

۳-۱-۲- قطعه بندی صفحه ای پیشنهادی

ابتدا توسط الگوریتم قطعه بندی پیشنهادی، تصویر به بخش های مختلف تقسیم می شود. برای کاهش زمان محاسبه، در ابتدا قطعه بندی بیش از اندازه تصویر انجام و سپس به هر بخش، مدل مسطح برآش داده می شود [13]. این الگوریتم از سه مرحله اصلی قطعه بندی، برآش صفحه و ادغام قطعات تشکیل شده است که در ادامه این مراحل توضیح داده می شوند.

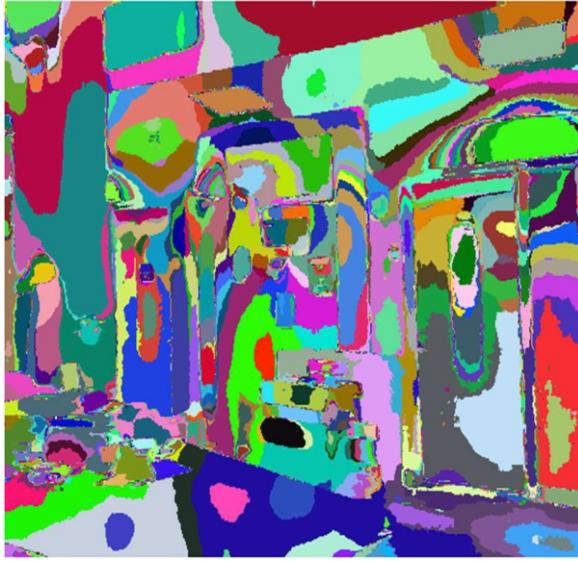
فصل نیمی

کل تصویر تکرار می‌شوند.

$$c(t+1) = c(t) + \frac{1}{t+1} (x - c(t)) \quad (5)$$

در رابطه (۵)، $c(t)$ ، متوسط نقطه t نقطه اولیه، x نقطه جدید و $c(t+1)$ ، متوسط نقطه جدید است. شکل (۸) تصویر خروجی الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی در فریم اول با ۳۵۲۰ قطعه را نشان می‌دهد.

(شکل-۸): تصویر خروجی الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی

(Figure-8): Output image of proposed segmentation's algorithm

برازش صفحه

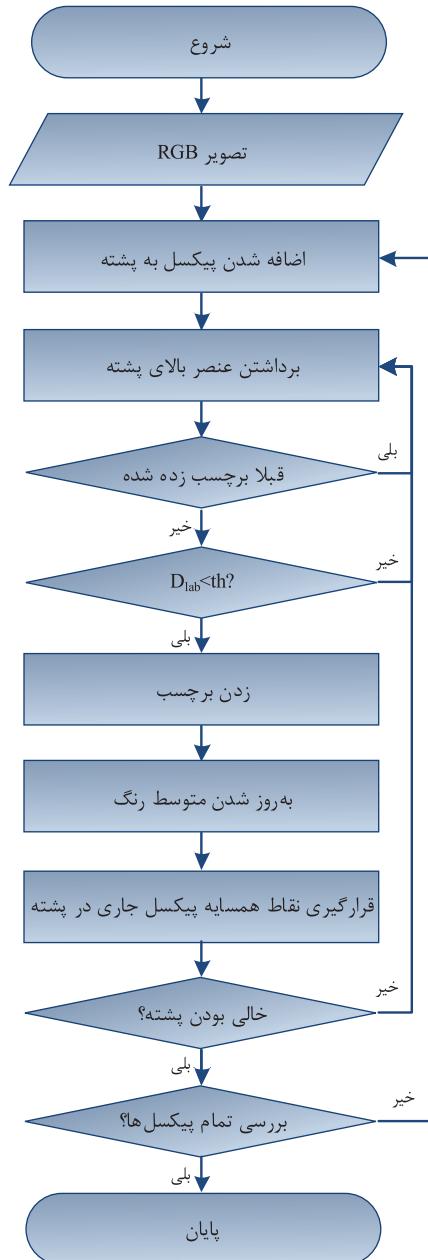
پس از قطعه‌بندی تصویر، صفحه برآششده از نقاط سه‌بعدی حاصل از تصویر عمق هر قطعه، توسط رابطه (۶) تخمین زده می‌شود. در این رابطه A ، B و C مقادیر بردار نرمال، n تعداد نقاط هر قطعه و x_i و y_i و z_i مختصات نقطه i ام می‌باشند.

(۶)

$$\begin{bmatrix} A \\ B \\ C \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \sum_{i=1}^n x_i^2 & \sum_{i=1}^n x_i y_i & \sum_{i=1}^n x_i \\ \sum_{i=1}^n x_i y_i & \sum_{i=1}^n y_i^2 & \sum_{i=1}^n y_i \\ \sum_{i=1}^n x_i & \sum_{i=1}^n y_i & \sum_{i=1}^n 1 \end{bmatrix}^{-1} \cdot \begin{bmatrix} \sum_{i=1}^n x_i z_i \\ \sum_{i=1}^n y_i z_i \\ \sum_{i=1}^n z_i \end{bmatrix}$$

ادغام قطعات

رونندنایی الگوریتم ادغام قطعات در شکل (۹) نشان داده شده است. در این شکل P ، E و C به ترتیب نشان‌دهنده حاصل ضرب زاویه بردار نرمال بین دو قطعه، تعداد پیکسل هر قطعه و خطای صفحه برآششده از هر قطعه است. خطاهای همسایه در صورتی که حاصل ضرب زاویه بردار نرمال آن‌ها از مقدار آستانه بیشتر و تعداد پیکسل هر قطعه و خطای صفحه برآششده از هر قطعه کمتر از مقدار آستانه باشند، با هم ادغام می‌شوند.

(شکل-۷): رونندنایی الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی

(Figure-7): Flowchart of proposed segmentation algorithm

در این الگوریتم پیکسل ابتدایی تصویر به پشته اضافه شده و تا زمانی که پشته خالی نشده باشد، عنصر بالای پشته برداشته می‌شود. در صورتی که پیکسل برداشته شده، در قبل از عنوان جزئی از قطعه برچسب نخوردده باشد و فاصله اقلیدسی آن با متوسط رنگ‌های قطعه جاری در فضای رنگی Lab از مقدار آستانه کمتر باشد، جزو قطعه جاری محاسبه می‌شود؛ سپس متوسط رنگ قطعه جاری توسط رابطه (۵) به روز و هشت نقطه همسایگی پیکسل مورد نظر در پشته قرار می‌گیرد. پس از خالی شدن پشته، الگوریتم سراغ پیکسل قطعه‌بندی نشده بعدی در تصویر می‌رود و این عملیات روی

(شکل-۱۰): تصویر حاصل از الگوریتم ادغام پیشنهادی
(Figure-10): Output image of proposed merging algorithm

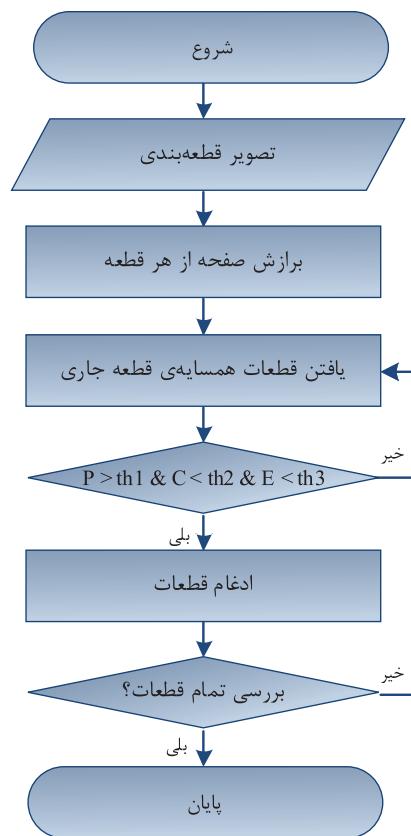
الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی تغییر می‌کنند. جدول (۱) تعداد قطعات تصویر و زمان اجرای حاصل از این تغییر را نشان می‌دهد.

(جدول-۱): تعداد قطعات با تغییر پارامتر الگوریتم قطعه‌بندی
(Table-1): Number of components by changing the parameter of segmentation algorithm

زمان اجرا (ثانیه)	تعداد قطعات تصویر	حد آستانه فاصله اقلیدسی
347	8115	10
283	5130	15
212	3520	20
188	2719	25
170	2071	30

همان‌طور که جدول (۱) نشان می‌دهد، با افزایش فاصله اقلیدسی، قطعاتی که در فضای رنگی میزان شباهت بیشتری با پیکسل‌های همسایه دارند، باهم ادغام می‌شوند. درنتیجه تعداد قطعات کمتر با اندازه بزرگ‌تری تشکیل می‌شوند و زمان اجرای الگوریتم کاهش می‌یابد.

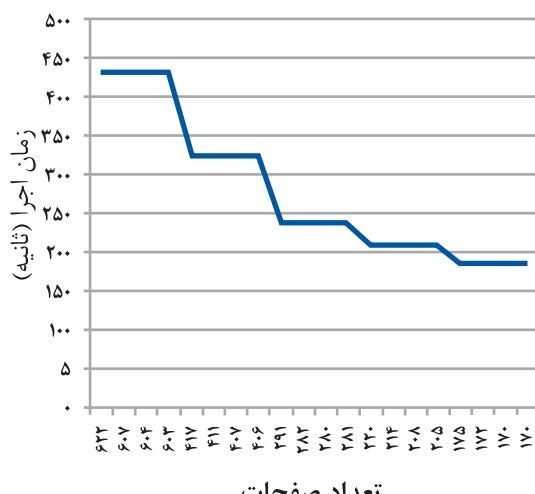
در الگوریتم ادغام، بر اساس تغییر پارامتر زاویه بردار نرمال صفحات همسایه، تعداد صفحات تغییر می‌کنند. جدول (۲) نتایج حاصل از تغییر پارامتر حد آستانه زاویه بردار نرمال بین صفحات در تصویر حاصل از الگوریتم قطعه‌بندی را نشان می‌دهد.

(شکل-۹): روندnamای الگوریتم ادغام قطعات
(Figure-9) Merging algorithms flowchart

برای مقایسه بردار قطعه‌های همسایه و ادغام آنها از پشته استفاده شده است. برای ادغام، ابتدا قطعه نخست در پشته قرار داده می‌شود و مدامی که پشته خالی نشده باشد، قطعه‌ها از پشته خارج و حاصل ضرب بردار نرمال آن با بردار نرمال هر قطعه مقایسه شده و در صورتی که از مقدار آستانه بیشتر و خطای صفحه برازش شده از هر قطعه و تعداد پیکسل آن، از مقدار آستانه کمتر شوند، ضمن اضافه شدن قطعه‌های همسایه به داخل پشته، عمل ادغام انجام می‌شود. برای پیدا کردن قطعه‌های همسایه، اشتراک مستطیل احاطه کننده هر قطعه با تمام مستطیل‌های احاطه کننده قطعه‌های دیگر محاسبه شده و قطعه‌های دارای اشتراک، به عنوان قطعه‌های همسایه در نظر گرفته می‌شوند. شکل (۱۰) تصویر خروجی الگوریتم ادغام پیشنهادی با ۲۸۰ صفحه را نشان می‌دهد.

۳-۱-۳- مقایسه روش‌های قطعه‌بندی ارائه شده در الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی، بر اساس تغییر مقدار آستانه فاصله اقلیدسی در فضای رنگی Lab، تعداد قطعات

شکل-۱۱): زمان اجرا نسبت به تعداد صفحات
(Figure-11): Runtime relative to the number of pages

فاصله نقطه $x_0 = (x_0, y_0, z_0)$ از صفحه با معادله توسط رابطه $ax + by + cz + d = 0$

$$D = \frac{ax_0 + by_0 + cz_0 + d}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} \quad (7)$$

در رابطه (7)، a ، b و c مقادیر بردار نرمال به دست آمده توسط رابطه (6) و d با قراردادن مرکز ثقل صفحه در معادله آن، به دست آمده است.

به علت محدودیت‌های موجود مانند صفرشدن دترمینان در برازش صفحه به علت یکسان‌بودن مقادیر، عدم توانایی برازش صفحات از قطعه‌های دارای کمتر از سه نقطه وجود داده‌هایی با مقدار عمق صفر به علت عدم بازگشت موجود قرمز به حس‌گر کینکت، به طور تقریبی چهار درصد نقاط اولیه از بین می‌روند. متوسط خطای فاصله نقاط فریم از صفحات برازش شده 10^{-17} است. به عبارت دیگر صفحات به خوبی روی قطعه‌ها برازش شده‌اند.

جدول (۳) زمان اجرای قطعه‌بندی با استفاده از الگوریتم‌های خوشه‌بندی SOM، FCM و K-Means بر حسب ثانیه را نشان می‌دهد.

جدول-۳): زمان اجرای قطعه‌بندی با استفاده از الگوریتم‌های خوشه‌بندی

(Table-3): Runtime segmentation using clustering algorithms

روش‌های خوشه‌بندی خوشه	روش‌های خوشه‌بندی خوشه	روش‌های خوشه‌بندی خوشه	روش‌های خوشه‌بندی خوشه
زمان اجرای SOM 433	زمان اجرای SOM 232	زمان اجرای FCM 118	زمان اجرای FCM 2052
زمان اجرای K-Means 195	زمان اجرای K-Means 123	زمان اجرای K-Means 38	زمان اجرای K-Means 30

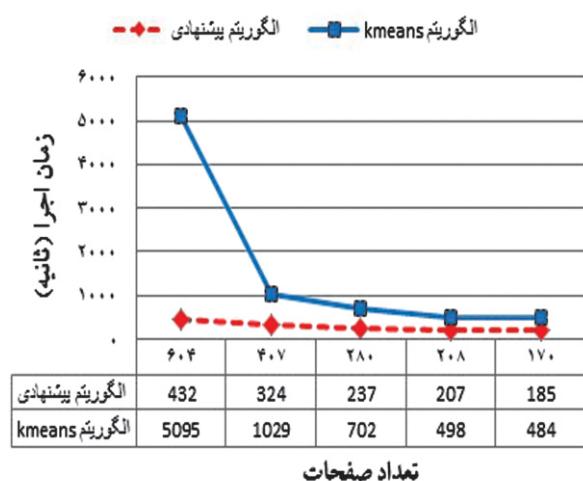
(جدول-۲): تعداد صفحات با تغییر پارامتر الگوریتم ادغام
(Table-2): Number of pages by changing the parameter of the merging algorithm

تعداد صفحات	زاویه بردار نرمال (درجه)	فاصله اقلیدسی
622	15	10
607	30	
604	45	
603	60	
417	15	15
411	30	
407	45	
406	60	
291	15	20
282	30	
280	45	
281	60	
220	15	25
214	30	
208	45	
205	60	
175	15	30
172	30	
170	45	
170	60	

همان‌طور که جدول (۲) نشان می‌دهد تأثیر گذارترین پارامتر الگوریتم قطعه‌بندی، مقدار آستانه فاصله اقلیدسی است و تغییر مقدار آستانه زاویه بردار نرمال، تأثیر چندانی در تعداد صفحات ندارد. همچنین با افزایش زاویه نرمال بین صفحات، صفحاتی که بردار نرمال آن‌ها با بردار نرمال صفحات همسایه خود، توازی کمتری دارند، با هم ادغام می‌شوند. در نتیجه تعداد صفحات کمتر با اندازه بزرگ‌تری تشکیل می‌شوند. (۱۱) زمان اجرای مجموع هر دو الگوریتم قطعه‌بندی و ادغام را نسبت به تعداد صفحات نشان می‌دهد.

در الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی، تعداد قطعات مناسب به کاربرد و شرایط مورد نظر بستگی دارد. هر قدر آستانه فاصله اقلیدسی افزایش یابد، تعداد صفحات حاصل از الگوریتم ادغام و زمان اجرا کاهش می‌یابند. در بخش نتایج عددی میزان تأثیر تعداد صفحات مختلف در میزان خطای نقشه ساخته شده، نشان داده خواهد شد.

روش K-Means تعداد خوشه‌ها باید از قبل تعیین شوند.

(شکل-۱۲): تفاوت زمان الگوریتم K-Means و روش پیشنهادی
(Figure-12): Time difference between K-Means algorithm and proposed method

۳-۲- برآش صفحه از هر قطعه و تولید نقاط

پس از مرحله قطعه‌بندی، از قطعه‌های به دست آمده از الگوریتم‌های قطعه‌بندی مذکور، توسط رابطه (۶) صفحه برآش داده می‌شود؛ سپس روی صفحه برآش شده از هر قطعه، $N=200$ نقطه تولید می‌شود.

اگر نقطه $P(x, y, z)$ یکی از نقاط داخل قطعه باشد، مختصات P در روی صفحه برآش شده با معادله $ax + by + cz = d$ توسط رابطه (۸) به دست می‌آید.

$$P'(x', y', z') = \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} + t \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix} \quad (8)$$

در رابطه (۸)، a , b و c مقادیر بردار نرمال به دست آمده توسط رابطه (۶) و t از رابطه (۹) به دست می‌آید.

$$t = \frac{-ax - by - cz + d}{a^2 + b^2 + c^2} \quad (9)$$

در رابطه (۹)، d با قراردادن مرکز ثقل صفحه در معادله آن و توسط رابطه (۱۰) محاسبه می‌شود.

$$d = aM_x + bM_y + cM_z \quad (10)$$

در رابطه (۱۰)، M_x , M_y و M_z به ترتیب نشان‌دهنده میانگین مختصات x , y و z نقاط هر قطعه است. پس از محاسبه مختصات P' برای تمام نقاط داخل قطعه، N نقطه تصادفی از بین این نقاط انتخاب می‌شود. اگر تعداد پیکسل‌های قطعه از N کمتر باشد، تمام نقاط داخل قطعه انتخاب می‌شوند؛ سپس این عمل برای تمام قطعات تصویر،

همان‌طور که جدول (۳) نشان می‌دهد، اجرای الگوریتم K-Means برای نود خوشه، نسبت به الگوریتم‌های SOM و FCM به ترتیب $2/2$ و $10/5$ برابر سریع‌تر است. جدول (۴) زمان اجرای قطعه‌بندی با استفاده از الگوریتم خوشه‌بندی K-Means بر حسب ثانیه را نشان می‌دهند. تعداد خوشه‌هایی جدول (۴) برابر با تعداد صفحات نهایی حاصل از الگوریتم پیشنهادی، در نظر گرفته شده است تا بتوان زمان اجرای الگوریتم K-Means را با الگوریتم پیشنهادی مقایسه کرد.

از آنجایی که نتیجه اجرای روش‌های خوشه‌بندی استفاده شده به مراکز خوشه‌های اولیه بستگی دارند و مراکز خوشه‌ها به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند، اعداد جدول‌های (۳) و (۴)، حاصل میانگین ۱۰ بار اجرای مستقل الگوریتم‌های مذکور هستند.

(جدول-۴): زمان اجرای قطعه‌بندی با استفاده از الگوریتم K-Means
(Table-4): runtime segmentation using K-Means algorithm

زمان اجرا	خوشه	خوشه	خوشه	خوشه	خوشه
5095	604	407	280	208	170

از معایب قطعه‌بندی با استفاده از الگوریتم‌های خوشه‌بندی SOM و FCM می‌توان به زمان اجرای بالا و تعیین تعداد خوشه‌ها از قبل، اشاره کرد. این الگوریتم‌ها برای تعداد خوشه‌های بزرگ‌تر، زمان اجرای چندین ساعت دارند. در حالی که الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی بر اساس میزان فاصله اقلیدسی و زاویه بردار نرمال به صورت هوشمند، تعداد قطعات مناسب را استخراج می‌کند و با توجه به تعداد خوشه‌ها از سرعت بهنسبه خوبی نیز برخوردار است.

شکل (۱۲) تفاوت زمان اجرای الگوریتم پیشنهادی با الگوریتم K-Means را نشان می‌دهد.

همان‌طور که شکل (۱۲) نشان می‌دهد، زمان اجرای الگوریتم K-Means برای خوشه‌های زیاد، کند است. برای مثال برای ۶۰۴ صفحه، زمان اجرای الگوریتم K-Means ۵۰.۹۵ ثانیه و ۱۱.۸ برابر الگوریتم پیشنهادی است؛ در حالی که زمان اجرای الگوریتم پیشنهادی، برای صفحات متفاوت، اختلاف چندانی ندارد. برای مثال زمان اجرای الگوریتم پیشنهادی برای ۴۰۷ و ۶۰۴ صفحه، به ترتیب ۳۲۴ و ۴۳۲ ثانیه است؛ در حالی که زمان اجرای الگوریتم K-Means به ترتیب ۱۰.۲۹ و ۵۰.۹۵ ثانیه است. همچنین در

(شکل-۱۴): تصاویر RGB پنج فریم متوالی
(Figure-14): RGB images of 5 consecutive frames

۴- نتایج عددی

برای مقایسه مدل ایجاد شده توسط روش پیشنهادی با مدل ایجاد شده توسط الگوریتم ICP روی تمام نقاط فریم ها، دویست نقطه روی صفحات به دست آمده از الگوریتم های قطعه بندی ذکر شده تولید و سپس الگوریتم ICP بین این دو مدل اجرا و خطای آن به عنوان خطای مدل در نظر گرفته می شود.

تمام الگوریتم ها در رایانه Core-i7-2600 با چهار گیگابایت حافظه داخلی و با نرم افزار متلب ۲۰۱۳، اجرا شده اند. همچنین مدل ایجاد شده با الگوریتم های خوشه بندی، پنج بار به طور مستقل انجام و سپس میانگین خطای مدل و زمان آن ها محاسبه شده است.

به علت سرعت پایین الگوریتم های SOM و FCM و توانایی مقایسه الگوریتم های مختلف، این الگوریتم ها تنها بر روی ۲۵ فریم متوالی مورد بررسی قرار گرفته است؛ سپس

تکرار می شود.

۳-۳- اجرای الگوریتم ICP روی نقاط تولید شده

به جای اجرای الگوریتم ICP بر روی تمام نقاط یک فریم با ۲۳۹،۵۴۷ نقطه، الگوریتم ICP روی نقاط تولید شده از صفحات، اجرا می شود. پس از اجرای الگوریتم ICP ماتریس های انتقال و دوران تبدیل بین هر فریم به دست می آید؛ سپس توسط رابطه (۱۱)، تصویرها ثبیت می شود.

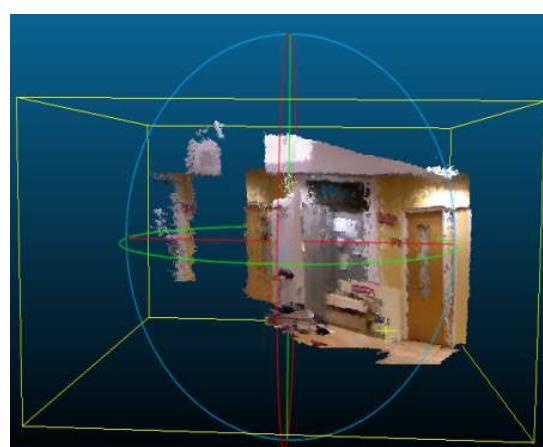
در رابطه (۱۱) توسط رابطه (۱۲) به دست می آید.

$$\prod_{i=1}^n A_i \quad (11)$$

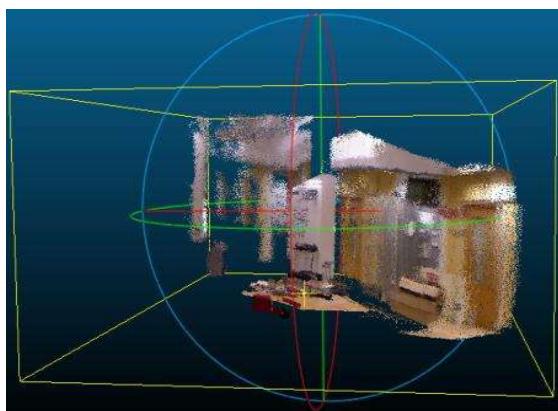
$$A_i = \begin{bmatrix} R_i & T_i \\ \vec{0}^T & 1 \end{bmatrix}_{4 \times 4} \quad (12)$$

در رابطه (۱۲)، R_i و T_i نشان دهنده ماتریس دوران و انتقال فریم i ام و n تعداد فریم های مورد نظر برای ساخت نقشه است. برای نمایش تصویر، رنگ های پیکسل ها در تصویر RGB در کنار نقاط تبدیل یافته قرار می گیرند و ماتریس شش بعدی که شامل مختصات و رنگ نقاط است، با تعداد $n \times \text{size}(image)$ سطر ایجاد می شود. شکل (۱۳) خروجی تصویر ثبیت شده را برای پنج فریم متوالی به ابعاد 561×427 و با استفاده از الگوریتم قطعه بندی پیشنهادی نشان می دهد. ابعاد این ماتریس $1,197,735 \times 6$ است.

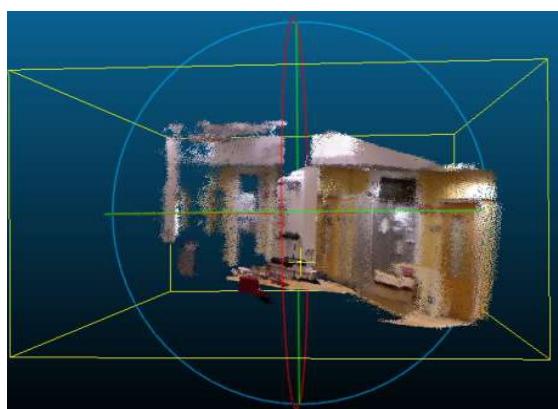
تصاویر RGB این پنج فریم در شکل (۱۴) نشان داده شده است. برای نمایش بهتر و سریع تر از نسخه ۲،۶،۲ نرم افزار CloudCompare استفاده شده است. این نرم افزار، نرم افزاری متن باز برای پردازش ابر نقطه ای است [17].

(شکل-۱۳): خروجی تصویر ثبیت شده برای پنج فریم
(Figure-13): The output of registered image for 5 frames.

(شکل-۱۶): خروجی الگوریتم قطعه‌بندی SOM با ۹۰ نرون
(Figure-16): Output of SOM segmentation algorithm with 90 neurons

(شکل-۱۷): خروجی الگوریتم قطعه‌بندی FCM با ۹۰ خوشه
(Figure-17): Output of FCM segmentation algorithm with 90 clusters

همان طور که جدول (۶) نشان می‌دهد برای نود قطعه، الگوریتم K-Means از الگوریتم‌های SOM و FCM به ترتیب $\frac{3}{9}$ و $\frac{8}{6}$ برابر سریع‌تر است. بنابراین در ادامه، نقشه ساخته شده توسط الگوریتم قطعه‌بندی صفحه‌ای پیشنهادی با الگوریتم K-Means مقایسه می‌شود. جهت مقایسه، میانگین تعداد صفحات مستخرج از ۲۵ فریم متولی در الگوریتم پیشنهادی، به عنوان تعداد خوشه‌های الگوریتم - Means در نظر گرفته می‌شود. این تعداد صفحات برای الگوریتم پیشنهادی با فاصله اقلیدسی ۱۵، ۲۰ و ۲۵ در فضای رنگی Lab به ترتیب برابر 419 ، 423 و 265 است.

جدول‌های (۷) و (۹) به ترتیب زمان اجرا و خطای مدل تهیه نقشه توسط الگوریتم‌های قطعه‌بندی صفحه‌ای پیشنهادی با فاصله اقلیدسی 15 ، 20 و 25 در فضای رنگی K-Means را با تعداد خوشه‌های معادل در الگوریتم Lab برای ۲۵ فریم متولی مقایسه می‌کند. پس از قطعه‌بندی (پیشنهادی یا K-Means)، روش پیشنهادی ("برازش صفحه

الگوریتم دقیق‌تر برای فریم‌های بیش‌تر اجرا می‌شود. جدول (۵) و شکل (۱۵) به ترتیب زمان اجرای الگوریتم ICP روی تمام نقاط فریم‌ها (مدل‌های مرجع) و خروجی نقشه ایجاد شده در ۲۵ فریم متولی را نشان می‌دهند. جدول (۶) زمان اجرا و خطای مدل تهیه نقشه با الگوریتم‌های قطعه‌بندی FCM، SOM و K-Means با ۹۰ صفحه برای ۲۵ فریم متولی را مقایسه می‌کند. "زمان اجرا بدون قطعه‌بندی" در تمامی جداول نشان دهنده زمان محاسبه شده برای هر دو مرحله "برازش صفحه از هر قطعه و تولید نقاط" و "اجرای الگوریتم ICP روی نقاط تولید شده" (تمام مراحل به جز قطعه‌بندی) است. شکل‌های (۱۶) و (۱۷) به ترتیب نقشه ساخته شده توسط الگوریتم‌های قطعه‌بندی SOM و FCM با ۹۰ صفحه برای ۲۵ فریم متولی را نشان می‌دهند.

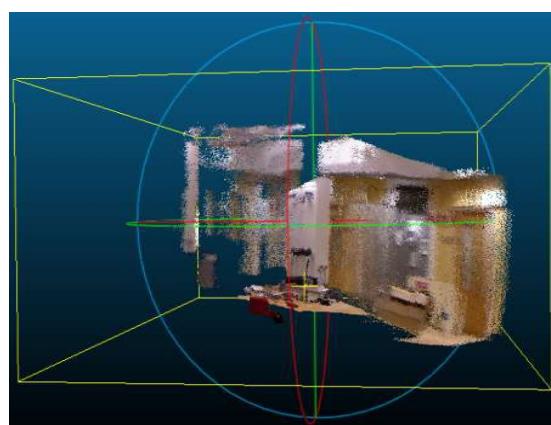
(جدول-۵): الگوریتم ICP روی تمام نقاط فریم‌های متولی
(Table-5): ICP algorithm on all points of consecutive frames

تعداد فریم‌ها	زمان (ثانیه)
25	16258
61	82894

(جدول-۶): مقایسه نقشه‌های ایجاد شده توسط الگوریتم‌های قطعه‌بندی

(Table-6): Compares the maps created by the segmentation algorithms

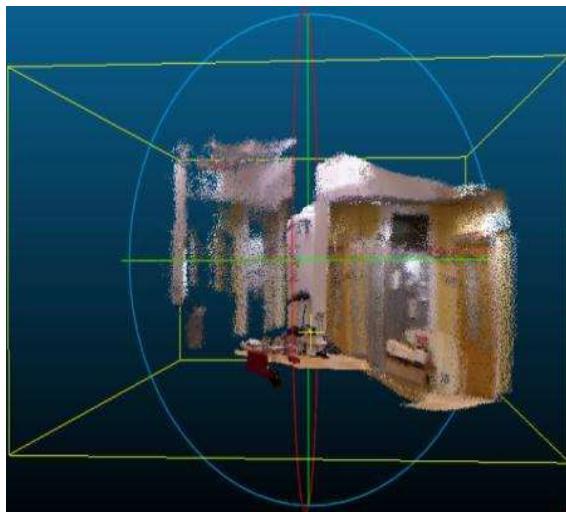
الگوریتم	خطای مدل (سانتی‌متر)	قطعه‌بندی (ثانیه)	زمان اجرا (ثانیه)
SOM	4.7	141	17550
FCM	3.4	141	38248
K-Means	6.3	161	4453

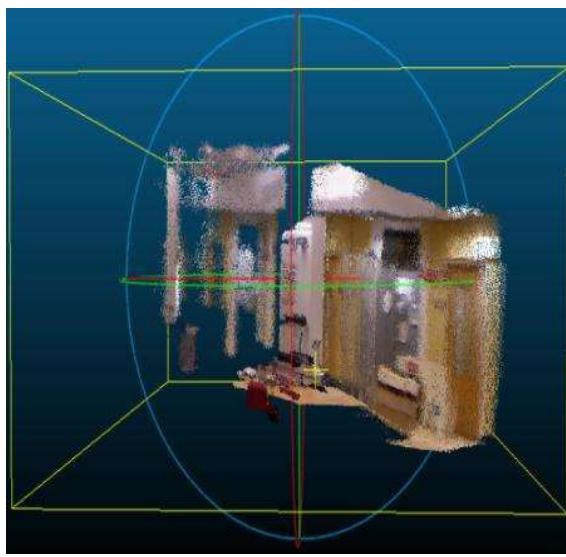
(شکل-۱۵): خروجی الگوریتم ICP روی تمام نقاط
(Figure-15): Output of ICP algorithm on all points

فصل پنجم

در فضای رنگی Lab و K-Means با ۴۱۹ خوشه برای ۲۵ فریم متوالی را نشان می‌دهند.

(شکل-۱۸): خروجی الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی با فاصله ۱۵
(Figure-18) Output of the proposed segmentation algorithm with a distance of 15

(شکل-۱۹): خروجی الگوریتم قطعه‌بندی K-Means با ۴۱۹ خوشه
(Figure-19): Output of the K-Means segmentation algorithm with 419 clusters

در ادامه الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی به جای ۲۵ فریم متوالی، بر روی ۶۱ فریم با فاصله‌های مختلف ۲، ۳، ۴، ۰ و پنج فریم و برای سه صحنه مختلف اجرا می‌شود. جدول‌های (۱۰ و ۱۱) به ترتیب زمان اجرا و خطای مدل ساخت نقشه توسط الگوریتم ICP را روی تمام نقاط فریم‌ها و توسط الگوریتم پیشنهادی با فاصله‌های مختلف با مدل مرجع برای ۶۱ فریم در صحنه نخست مقایسه می‌کنند.

از هر قطعه و تولید نقاط "اجرای الگوریتم ICP روی نقاط تولید شده") اجرا می‌شوند.

(جدول-۷): مقایسه الگوریتم پیشنهادی با فاصله پانزده و K-Means

(Table-7): Comparison of proposed algorithms with a distance of 15 and K-Means

زمان اجرا (ثانیه)	زمان اجرا بدون قطعه‌بندی (ثانیه)	خطای مدل (سانتی‌متر)	الگوریتم قطعه‌بندی
11789	4201	2	صفحه‌ای
26857	823	3.9	K-Means

(جدول-۸): مقایسه الگوریتم پیشنهادی با فاصله بیست و K-Means

(Table-8): Comparison of proposed algorithms with a distance of 20 and K-Means

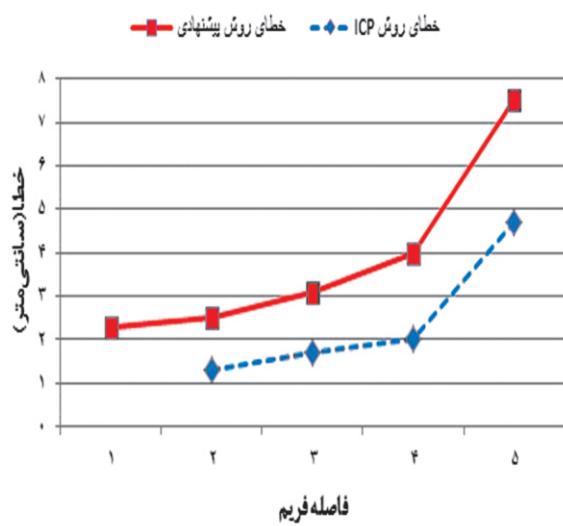
زمان اجرا (ثانیه)	زمان اجرا بدون قطعه‌بندی (ثانیه)	خطای مدل (سانتی‌متر)	الگوریتم قطعه‌بندی
8052	2306	2.2	صفحه‌ای
19930	373	4	K-Means

(جدول-۹): مقایسه الگوریتم پیشنهادی با فاصله ۲۵ و K-Means

(Table-9): Comparison of proposed algorithms with a distance of 25 and K-Means

زمان اجرا (ثانیه)	زمان اجرا بدون قطعه‌بندی (ثانیه)	خطای مدل (سانتی‌متر)	الگوریتم قطعه‌بندی
6438	1480	2.4	صفحه‌ای
16856	250	4.5	K-Means

مقایسه جدول‌های (۷، ۸ و ۹) نشان می‌دهد که در تهییه نقشه با ۲۵ فریم متوالی، خطای بهبودیافته با الگوریتم پیشنهادی با فاصله اقلیدسی ۱۵، ۲۰ و ۲۵ در فضای رنگی Lab نسبت به الگوریتم خوشبندی K-Means با تعداد خوشه‌های معادل، به ترتیب ۴۹، ۴۵ و ۴۷ درصد است؛ بنابراین بالاترین دقت، متعلق به الگوریتم پیشنهادی با فاصله اقلیدسی پانزده است که سرعت اجرا را ۵۶ درصد نیز افزایش می‌دهد. از این‌رو در ادامه از این الگوریتم استفاده خواهد شد. شکل‌های (۱۰ و ۱۹) به ترتیب نقشه ساخته شده با الگوریتم‌های قطعه‌بندی پیشنهادی با فاصله اقلیدسی پانزده

(شکل-۲۱): مقایسه خطای مدل روش پیشنهادی با الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله‌های مختلف در صحنه نخست

(Figure-21) Comparison of error model of the proposed method with the ICP algorithm for 61 frames with different distances in the first scene

(شکل-۲۲): خروجی الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم متوالی در صحنه نخست

(Figure-22); Output of the ICP algorithm for 61 consecutive frames in the first scene

(جدول-۱۰): مقایسه الگوریتم ICP با فاصله‌های مختلف
(Table-10): Comparison of ICP algorithm with different distances

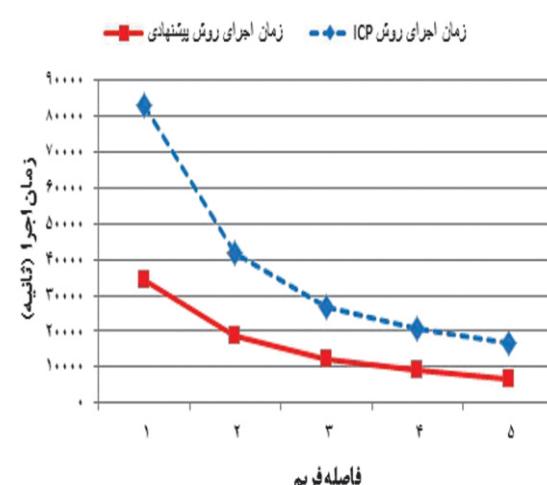
زمان (ثانیه)	خطای مدل (سانتی‌متر)	فاصله فریم‌ها
41744	1.3	2
26940	1.7	3
20873	2	4
16534	4.7	5

(جدول-۱۱): مقایسه الگوریتم پیشنهادی با فاصله‌های مختلف
(Table-11): Comparison of the proposed algorithm with different distances

زمان (ثانیه)	زمان اجرا بدون قطعه‌بندی (ثانیه)	خطای مدل (سانتی‌متر)	فاصله فریم‌ها
34288	14029	2.3	1
18462	8178	2.5	2
11934	5215	3.1	3
9021	3766	4	4
6796	2867	7.5	5

شکل‌های (۲۰ و ۲۱) به ترتیب زمان اجرا و خطای مدل روش پیشنهادی را با الگوریتم ICP روی تمام نقاط برای ۶۱ فریم با فاصله‌های مختلف در صحنه نخست نشان می‌دهند.

شکل‌های (۲۲ و ۲۳) به ترتیب خروجی الگوریتم ICP را روی تمام نقاط برای ۶۱ فریم متوالی و با فاصله پنج فریم در صحنه نخست نشان می‌دهند.

(شکل-۲۰): مقایسه زمان اجرای روش پیشنهادی با الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله‌های مختلف در صحنه نخست

(Figure-20) Comparison of the running time of the proposed method with the ICP algorithm for 61 frames with different distances in the first scene

جدول‌های (۱۲ و ۱۳) به ترتیب زمان اجرا و خطای مدل ساخت نقشه توسط الگوریتم ICP را روی تمام نقاط فریم‌ها و توسط الگوریتم پیشنهادی با فاصله‌های مختلف با مدل مرجع برای ۶۱ فریم در صحنه دوم مقایسه می‌کنند.

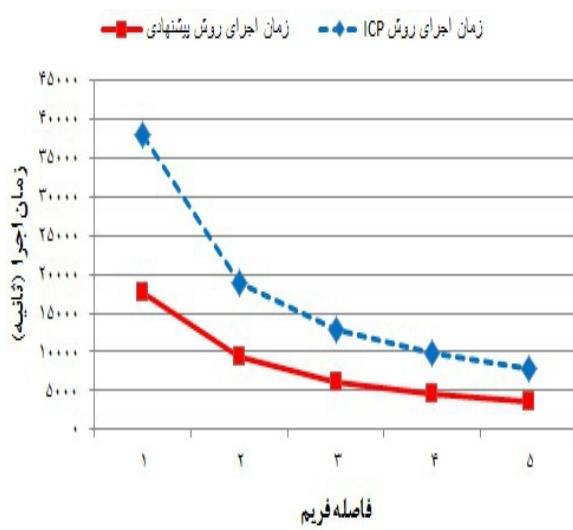
(جدول-۱۲): مقایسه الگوریتم ICP با فاصله‌های مختلف
(Table-12): Comparison of ICP algorithm with different distances

زمان (ثانیه)	خطای مدل (سانتی‌متر)	فاصله فریم‌ها
38113	مدل مرجع	1
19002	2.5	2
12946	4.2	3
9803	5	4
7840	5.8	5

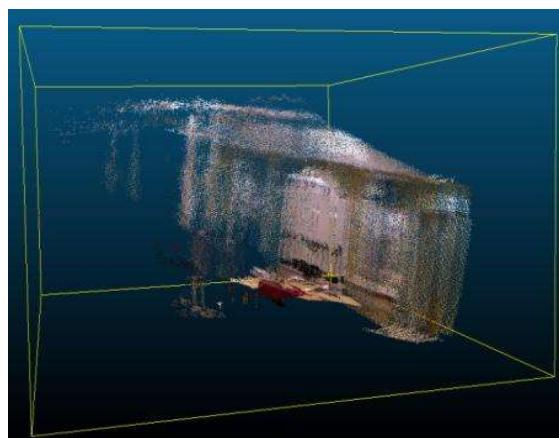
(جدول-۱۳): مقایسه الگوریتم پیشنهادی با فاصله‌های مختلف
(Table-13): Comparison of the proposed algorithm with different distances

زمان (ثانیه)	زمان اجرا بدون قطع‌بندی (ثانیه)	خطای مدل (سانتی‌متر)	فاصله فریم‌ها
17727	4396	4.5	1
9258	2600	4.8	2
6156	1727	5.5	3
4474	1135	5.8	4
3613	934	6.3	5

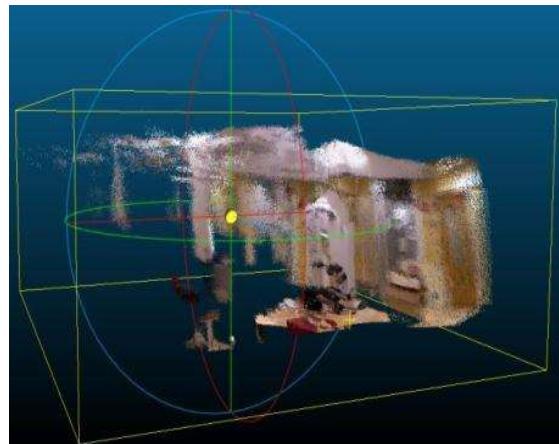
شکل‌های (۲۶ و ۲۷) به ترتیب زمان اجرا و خطای مدل روش پیشنهادی را با الگوریتم ICP روی تمام نقاط برای ۶۱ فریم با فاصله‌های مختلف در صحنه دوم نشان می‌دهند.

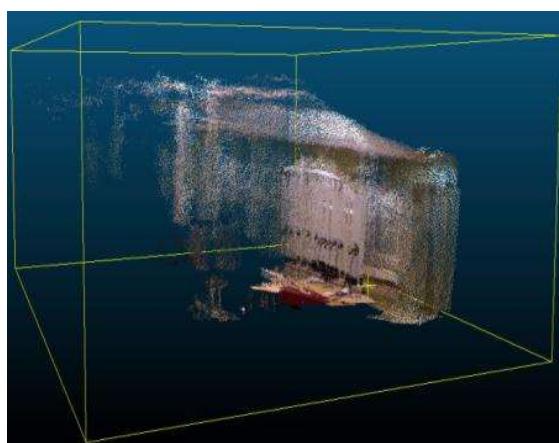
(شکل-۲۶): مقایسه زمان اجرای روش پیشنهادی با الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله‌های مختلف در صحنه دوم
(Figure-26): Comparison of the running time of the proposed method with the ICP algorithm for 61 frames with different distances in the second scene

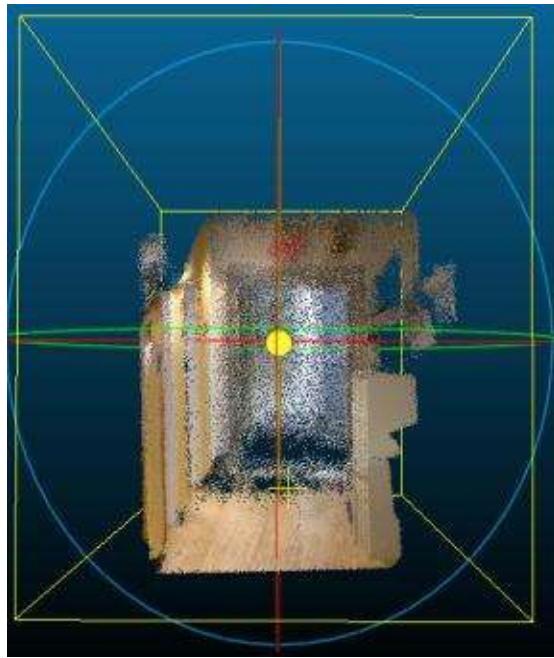
(شکل-۲۳): خروجی الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله پنج فریم در صحنه نخست
(Figure-23): Output of the ICP algorithm for 61 frames with 5 frames apart in the first scene

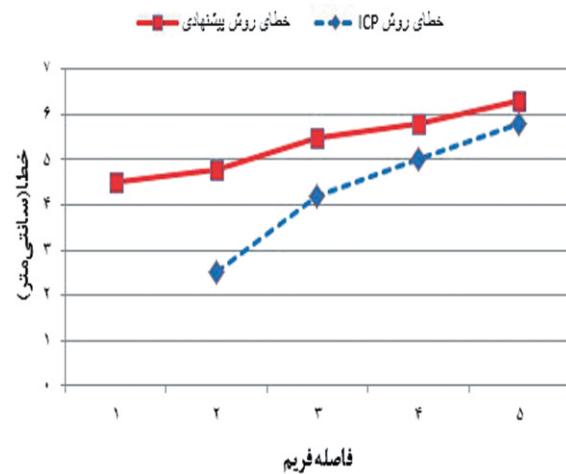
(شکل-۲۴): خروجی الگوریتم پیشنهادی برای ۶۱ فریم متوالی در صحنه نخست
(Figure-24): Output of the proposed algorithm for 61 consecutive frames in the first scene

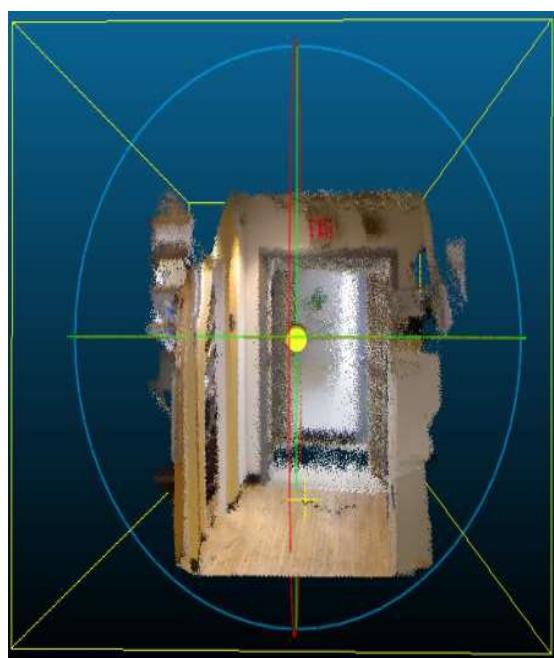
(شکل-۲۵): خروجی الگوریتم پیشنهادی برای ۶۱ فریم با فاصله ۵ فریم در صحنه نخست
(Figure-25): Output of the proposed algorithm for 61 frames with 5 frames apart in the first scene

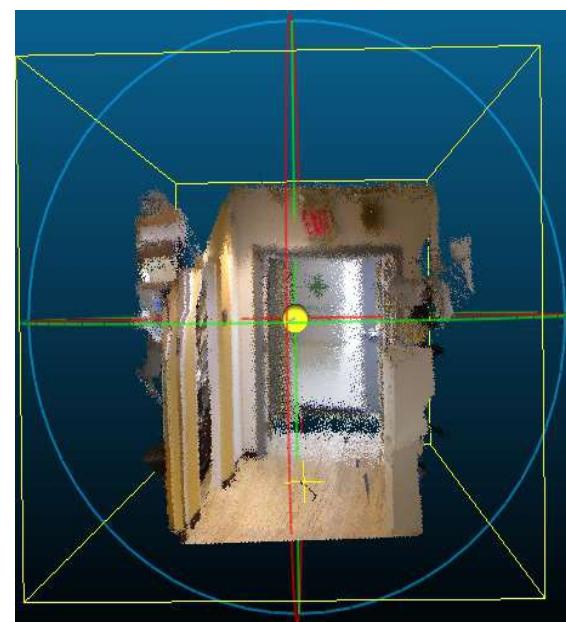
(شکل-۲۹): خروجی الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله پنج فریم در صحنه دوم
(Figure-29): Output of the ICP algorithm for 61 frames with 5 frames apart in the second scene

(شکل-۲۷): مقایسه خطای مدل روشن پیشنهادی با الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله‌های مختلف در صحنه دوم
(Figure-27): Comparison of error model of the proposed method with the ICP algorithm for 61 frames with different distances in the second scene

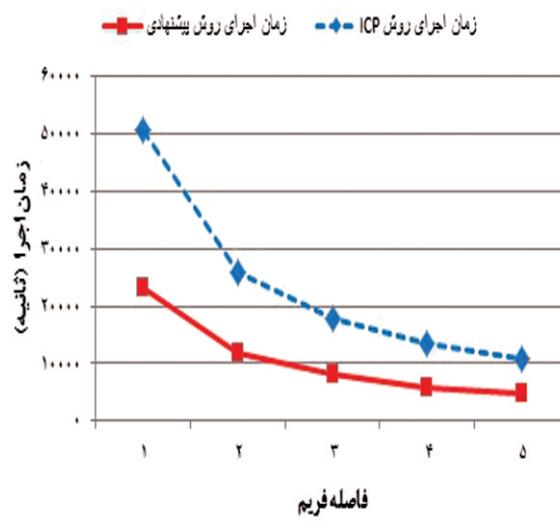
(شکل-۳۰): خروجی الگوریتم پیشنهادی برای ۶۱ فریم متوالی در صحنه دوم
(Figure-30): Output of the proposed algorithm for 61 consecutive frames in the second scene

(شکل-۲۸): خروجی الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم متوالی در صحنه دوم
(Figure-28): Output of the ICP algorithm for 61 consecutive frames in the second scene

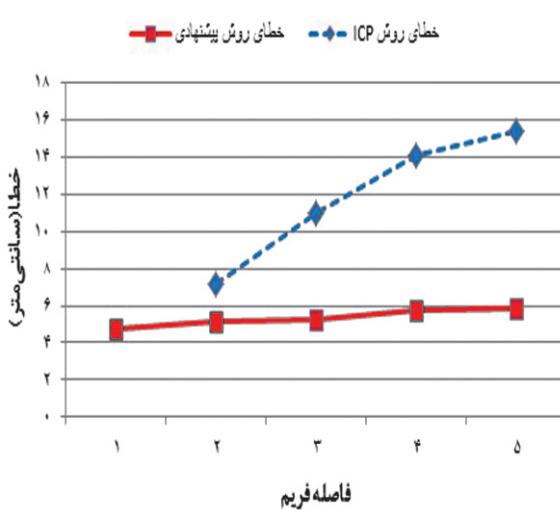
فصلنامه
پردازش داده

مدل روش پیشنهادی را با الگوریتم ICP روی تمام نقاط برای ۶۱ فریم با فاصله های مختلف در صحنه سوم نشان می دهنند.

(شکل-۳۲): مقایسه زمان اجرای روش پیشنهادی با الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله های مختلف در صحنه سوم

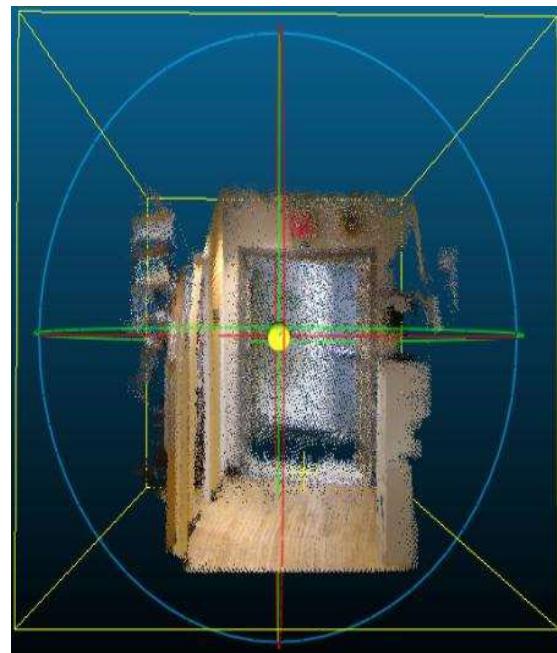
(Figure-32): Comparison of the running time of the proposed method with the ICP algorithm for 61 frames with different distances in the third scene

(شکل-۳۳): مقایسه خطای مدل روش پیشنهادی با الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله های مختلف در صحنه سوم

(Figure-33): Comparison of error model of the proposed method with the ICP algorithm for 61 frames with different distances in the third scene

شکل های (۳۴ و ۳۵) به ترتیب خروجی الگوریتم ICP روی تمام نقاط را برای ۶۱ فریم متوالی و با فاصله پنج فریم در صحنه سوم نشان می دهند.
شکل های (۳۶ و ۳۷) به ترتیب خروجی الگوریتم روش پیشنهادی را با فاصله اقلیدسی ۱۵ برای ۶۱ فریم متوالی و با فاصله ۳ و ۵ فریم در صحنه سوم نشان می دهند.

(شکل-۳۱): خروجی الگوریتم پیشنهادی برای ۶۱ فریم با فاصله پنج فریم در صحنه دوم

(Figure-31): Output of the proposed algorithm for 61 frames with 5 frames apart in the second scene

جدول های (۱۴ و ۱۵) به ترتیب زمان اجرا و خطای مدل ساخت نقشه توسط الگوریتم ICP را روی تمام نقاط فریم ها و توسط الگوریتم پیشنهادی با فاصله های مختلف با مدل مرجع برای ۶۱ فریم در صحنه سوم مقایسه می کنند.

(جدول-۱۴): مقایسه الگوریتم ICP با فاصله های مختلف

(Table-14): Comparison of ICP algorithm with different distances

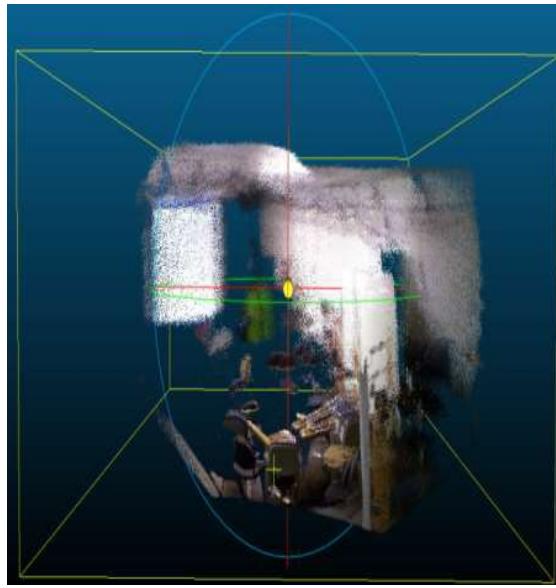
فاصله فریم ها	خطای مدل (سانتی متر)	زمان (ثانیه)
1	50736	مدل مرجع
2	25883	7.2
3	17840	11
4	13470	14.1
5	10877	15.4

(جدول-۱۵): مقایسه الگوریتم پیشنهادی با فاصله های مختلف

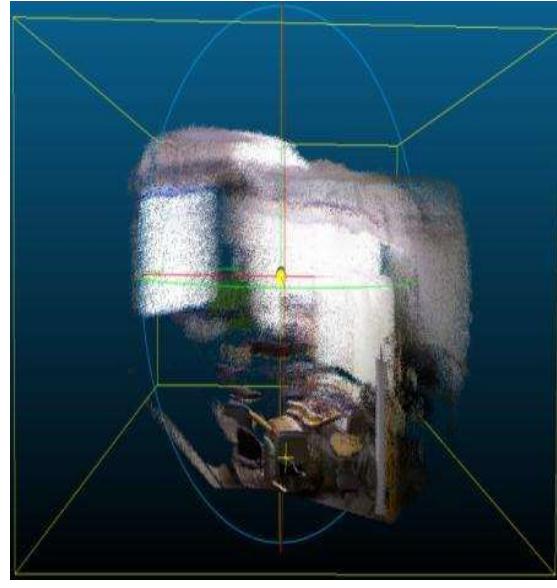
(Table-15): Comparison of the proposed algorithm with different distances

فاصله فریم ها	خطای مدل (سانتی متر)	زمان اجرا بدون قطعه بندی (ثانیه)	زمان (ثانیه)
1	4.7	6452	23315
2	5.1	3280	11664
3	5.2	2598	8242
4	5.8	1545	5703
5	5.9	1248	4597

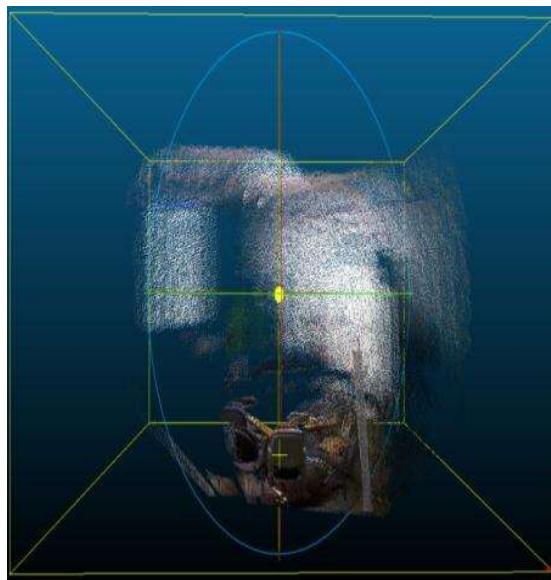
شکل های (۳۲ و ۳۳) به ترتیب زمان اجرا و خطای

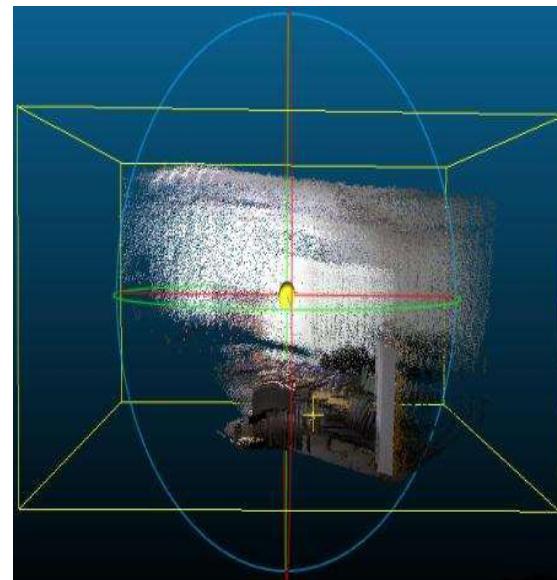
(شکل-۳۶): خروجی الگوریتم پیشنهادی برای ۶۱ فریم متوالی در صحنه سوم
(Figure-36): Output of the proposed algorithm for 61 consecutive frames in the third scene

(شکل-۳۴): خروجی الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم متوالی در صحنه سوم
(Figure-34): Output of the ICP algorithm for 61 consecutive frames in the third scene

(شکل-۳۷): خروجی الگوریتم پیشنهادی برای ۶۱ فریم با فاصله ۵ فریم در صحنه سوم
(Figure-37): Output of the proposed algorithm for 61 frames with 5 frames apart in the third scene

(شکل-۳۵): خروجی الگوریتم ICP برای ۶۱ فریم با فاصله ۵ فریم در صحنه سوم
(Figure-35): Output of the ICP algorithm for 61 frames with 5 frames apart in the third scene

چهار روش الگوریتم‌های صفحه‌ای پیشنهادی، خوشه‌بندی-
means، خوشه‌بندی SOM و خوشه‌بندی FCM قطعه‌بندی
می‌شود. در الگوریتم صفحه‌ای پیشنهادی، قطعه‌بندی
بیش از اندازه تصویر انجام و سپس به هر قطعه، با رابطه (۶)،
مدل صفحه‌ای برازش داده می‌شود. درنهایت این قطعات بر
اساس حاصل ضرب زاویه بردار نرم‌المل بین دو قطعه، تعداد
پیکسل هر قطعه و خطای صفحه برازش شده از هر قطعه

۵- بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که روند نمای شکل (۴) نشان می‌دهد، تصاویر
RGB و عمق گرفته شده از کینکت ورودی الگوریتم
پیشنهادی هستند. تصویر عمق توسط روابط (۱) و (۲) به
ابر نقطه‌ای تبدیل می‌شود که به ترتیب این تصاویر در
شکل‌های (۱)، (۲) و (۳) نشان داده شده‌اند. نخست تصویر به

فصلی

۱۵) نشان می‌دهد که روش پیشنهادی در مقایسه با روش ICP، خطای مدل را در صحنه سوم با فاصله پنج فریم ۶۲ درصد کاهش می‌دهد.

جداول بخش نتایج عددی نشان می‌دهند که بیشترین زمان اجرای ساخت نقشه مربوط به الگوریتم‌های قطعه‌بندی است. برای مثال همان طور که جدول (۶) نشان می‌دهد، مدل ساخته شده برای ۲۵ فریم متواالی توسط اجرای قطعه‌بندی FCM با ۹۰ خوش، خطای مدل ۳/۴ سانتی‌متر با زمان اجرای ۳۸.۲۴۸ ثانیه دارد. درحالی که فقط ۱۴۱ ثانیه آن مرتبط به تمام مراحل روش پیشنهادی به غیر از قطعه‌بندی است. به عبارت دیگر ۹۹/۶ درصد از زمان اجرا، مربوط به الگوریتم قطعه‌بندی است. درصورتی که این الگوریتم هر فریم را فقط به ۹۰ قطعه تقسیم می‌کند؛ بنابراین برای تسريع بیشتر الگوریتم‌های قطعه‌بندی را به صورت موازی اجرا یا از GPU می‌توان استفاده کرد.

به کارگیری نقشه ایجادشده با توجه به برآش صفحه به ابرنقطه‌ای حاصل از تصویر عمق حس‌گر کینکت، در مسئله مکان‌یابی و تهیه نقشه همزمان قابل استفاده است.

6- References

۶- مراجع

- [1] S. Thrun, "Robotic mapping: a survey," in Exploring artificial intelligence in the new millennium, L. Gerhard and N. Bernhard, Eds., ed: Morgan Kaufmann Publishers Inc., 2003, pp. 1-35.
- [2] V. HÖGMAN, "Building a 3D map from RGB-D sensors," Master dissertation, Dept. Computer Science, Computer Vision and Active Perception Laboratory Royal Institute of Technology (KTH), Stockholm, Sweden, 2011.
- [3] P. Vieira and R. Ventura, "Interactive mapping in 3D using RGB-D data," IEEE International Symposium on Safety Security and Rescue Robotics (SSRR), 2012, pp. 1-6.
- [4] P. Henry, M. Krainin, E. Herbst, X. Ren, and D. Fox, "RGB-D Mapping: Using Depth Cameras for Dense 3D Modeling of Indoor Environments," in Experimental Robotics, ed: Springer Berlin Heidelberg, 2010, pp. 477-491.
- [5] N. Silberman, D. Hoiem, P. Kohli, and R. Fergus, "Indoor segmentation and support inference from RGBD images," in Proc. 12th European conference on Computer Vision - Volume Part V, Florence, Italy, 2012.

ادغام می‌شوند. ماتریس ورودی، در روش‌های خوشبندی K-Means، FCM و SOM، ترکیب تصویر RGB و ابر نقطه‌ای است. این ماتریس ورودی، در بازه صفر تا یک هنجارسازی شده و جهت افزایش تأثیر موقعیت هندسی پیکسل نسبت به رنگ آن، ستون‌های ابر نقطه‌ای در وزن ثابت بزرگ‌تر از یک ضرب می‌شوند.

پس از مرحله قطعه‌بندی، با رابطه (۶) از قطعه‌های به دست آمده از الگوریتم‌های قطعه‌بندی مذکور، صفحه برآش داده می‌شود؛ درنهایت ماتریس‌های دوران و انتقال صفحات تولید می‌شود؛ درنهایت ماتریس ICP روی این نقاط بین هر دو فریم، توسط اجرای الگوریتم ICP تولید شده، به جای اجرای آن روی تمام نقاط فریم، تخمین و توسط رابطه (۱۱) مدل سه‌بعدی ساخته می‌شود. بنابراین حجم داده‌ها کاهش و ساخت نقشه سه‌بعدی تسريع می‌یابد. شکل‌ها و جداول بخش نتایج عددی نشان می‌دهند که دقت مدل ایجادشده در روش پیشنهادی به نحوه قطعه‌بندی وابستگی چندانی ندارد؛ ولی الگوریتم قطعه‌بندی پیشنهادی، سرعت و دقت بیشتری نسبت به الگوریتم‌های خوشبندی FCM و SOM دارد.

در مسئله تهیه نقشه، کمترین خطای مدل برای ۲۵ فریم متواالی، دو سانتی‌متر و مربوط به اجرای قطعه‌بندی پیشنهادی با فاصله اقلیدسی پانزده است. در این حالت، سرعت ۲۷ درصد افزایش می‌یابد.

برای صحنه نخست بیشترین افزایش سرعت برای ۶۱ فریم متواالی، ۵۹ درصد با خطای مدل ۲/۳ سانتی‌متر و برای فریم‌های غیرمتواالی، ۹۲ درصد با خطای مدل ۷/۵ سانتی‌متر است. برای صحنه دوم بیشترین افزایش سرعت برای ۶۱ فریم متواالی، ۵۳ درصد با خطای مدل ۴/۵ سانتی‌متر و برای فریم‌های غیرمتواالی، ۹۱ درصد با خطای مدل ۶/۳ سانتی‌متر است. برای صحنه سوم بیشترین افزایش سرعت برای ۶۱ فریم متواالی، ۵۴ درصد با خطای مدل ۴/۷ سانتی‌متر و برای فریم‌های غیرمتواالی، ۹۱ درصد با خطای مدل ۵/۹ سانتی‌متر است که مربوط به اجرای قطعه‌بندی پیشنهادی با فاصله ۵ فریم است.

با مقایسه شکل‌های (۲۲) و (۲۴) یا شکل‌های (۳۵) و (۳۷) می‌توان دریافت که از لحاظ نمایش، روش پیشنهادی بهتر از روش ICP (مدل مرجع) است. همچنین شکل (۳۳) نشان می‌دهد که در صحنه سوم، با افزایش فاصله فریم‌ها، خطای روش ICP افزایش می‌یابد؛ درحالی که در روش پیشنهادی تغییر زیادی نمی‌کند. مقایسه جدول‌های (۱۴) و

[۱۶] ق. حسین پور، "یک الگوریتم ریدیابی خودرو مبتنی بر ویژگی با استفاده از گروه بندی سلسله مراتبی ادغام و تقسیم،" مجله پردازش علائم و داده ها، ۱۳۹۴.

[۱۶] Gh. Hossein poor, "A feature-based vehicle tracking algorithm using hierarchical cluster integration and division," in signal and data Processing (JSDP), 1394.

[۱۷] D. Girardeau-Montaut, "Cloudcompare, a 3D point cloud and mesh processing free software," <http://www.danielgm.net/cc> (accessed 08.02.2016) 2011.

مقداد پاکنژاد مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را در رشته مهندسی کامپیوتر به ترتیب در گرایش‌های نرم‌افزار و هوش مصنوعی از دانشگاه شیخ بهایی اصفهان در سال ۱۳۹۰ و دانشگاه یزد در سال ۱۳۹۴ اخذ کرد. زمینه‌های مورد علاقه ایشان بینایی کامپیوتر و پردازش تصویر است. نشانی رایانامه ایشان عبارت است از:

packnezhad@stu.yazd.ac.ir

مهدي رضائيان داراي دكتري فتوگرامetri از دانشگاه ETH سويس بوده و مدرک کارشناسی ارشد خود را در رشته مهندسي پزشكى (بيوالكتريک) از دانشگاه تهران و کارشناسی خود را در رشته مهندسي برق (الكترونيك) از دانشگاه صنعتي خواجه نصيرالدين طوسى اخذ كرده است. وي هم اکنون عضو هيئت علمي گروه مهندسي کامپيوتر دانشگاه يزد است. زمينه پژوهشی مورد علاقه ایشان شامل بینایی ماشین، پردازش تصویر و تشخيص الگو است.

نشانی رایانامه ایشان عبارت است از:

mrezaeian@yazd.ac.ir

[۶] C. Couprise, C. e. Farabet, L. Najman, and Y. LeCun, "Indoor Semantic Segmentation using depth information," International Conference on Learning Representations (ICLR2013), 2013.

[۷] P. J. Besl and N. D. McKay, "A method for registration of 3-D shapes," Pattern Analysis and Machine Intelligence, IEEE Transactions on, vol. 14, pp. 239-256, 1992.

[۸] A. Nüchter, 3D Robotic Mapping: Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2009.

[۹] N. V. D. Hau, N. D. Thang, T. T. L. Anh, and T. C. Hung, "Combined Plane and Point Registration of Sequential Depth Images for Indoor Localization " in Third International Conference on Advances in Computing, Electronics and Electrical Technology - CEET 2015, 2015, pp. 136-140.

[۱۰] L. Tae-kyeong, L. Seungwook, L. Seongsu, A. Shounan, and O. Se-young, "Indoor mapping using planes extracted from noisy RGB-D sensors," in Intelligent Robots and Systems (IROS), 2012 IEEE/RSJ International Conference on, 2012, pp. 1727-1733.

[۱۱] W. Caihua, H. Tanahashi, H. Hirayu, Y. Niwa, and K. Yamamoto, "Comparison of local plane fitting methods for range data," in Computer Vision and Pattern Recognition, 2001. CVPR 2001. Proceedings of the 2001 IEEE Computer Society Conference on, 2001, pp. I-663-I-669 vol.1.

[۱۲] J. Poppinga, N. Vaskevicius, A. Birk, and K. Pathak, "Fast plane detection and polygonalization in noisy 3D range images," in Intelligent Robots and Systems, 2008. IROS 2008. IEEE/RSJ International Conference on, 2008, pp. 3378-3383.

[۱۳] C. Erdogan, M. Paluri, and F. Dellaert, "Planar Segmentation of RGBD Images Using Fast Linear Fitting and Markov Chain Monte Carlo," in Proc. Ninth Conference on Computer and Robot Vision, 2012.

[۱۴] J. Strom, A. Richardson, and E. Olson, "Graph-based segmentation for colored 3D laser point clouds," in Intelligent Robots and Systems (IROS), 2010 IEEE/RSJ International Conference on, 2010, pp. 2131-2136.

[۱۵] C. J. Taylor and A. Cowley, "Fast scene analysis using image and range data," in Robotics and Automation (ICRA), 2011 IEEE International Conference on, 2011, pp. 3562-3567.

فصلنامه
پردازش داده